

Νικηφόρος Θεοτόκης.

Ἐγεννήθη ἐν Κερκύρᾳ τῷ 1736 ἀπὸ τὸν εὐπατρίδην Στέφανον Θεοτόκην, καὶ ἐκαλεῖτο Νικόλαος ἐν τοῖς κοσμικοῖς διδασχθεὶς δ' ἐν τῇ πατρίδι τὰ ἐγκύκλια ὑπὸ Ἱερεμίαν τὸν Καβαδιάν, μετέβη νεώτατος εἰς Ἰταλίαν πρὸς τελειοτέραν μάθησιν, καὶ ἐσπούδασεν εἰς τὰ πανεπιστήμια τῆς Βολωνίας καὶ τοῦ Παταβίου τὰ φιλοσοφικὰ μαθήματα, πρὸ πάντων δὲ τὰ μαθηματικά. Ἐπαναστρέψας εἰς τὴν πατρίδα του τῷ 1756, ἐχειροτονήθη τῷ 1762 ἱερομόναχος καὶ μετωνομάθη Νικηφόρος. Διορισθεὶς διδάσκαλος τοῦ ἐν Κερκύρᾳ ἑλληνικοῦ σχολείου ἐδίδασκε τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὰ μαθηματικά, κηρύττων ἅμα ἐξ ἁμβωνος τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Ὁ νεαρὸς ἱερομόναχος ἤρξατο φημιζόμενος ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα, εἴτα δὲ μεταβὰς εἰς Κωνσταντινούπολιν ἔτυχεν εὐμενοῦς δεξιώσεως ὑπὸ τοῦ τότε κοσμοῦντος τὸν οἰκουμενικὸν θρόνον Σαμουήλ, καὶ διωρίσθη ἱεροκέρυξ τῆς μεγάλης ἐκκλησίας. Ὀλιγοχρόνιος ὑπῆρξεν ἢ ἐν τῇ βασιλευσῇ διαμονῇ τοῦ Θεοτόκη, ὅστις ἀπελθὼν εἰς Μαλδαβίαν διωρίσθη σχολάρχης τῆς ἐν Ἰασίῳ αὐθεντικῆς σχολῆς. Ὑστερον μετέβη εἰς Λευσίαν (1765) πρὸς ἑκδοσιν διαφόρων συγγραμμάτων του τεινόντων εἰς αὔξησιν τῆς παιδείας τοῦ ἔθνους, καὶ πρὸ πάντων τὴν κραταίωσιν τῆς ὀρθοδοξίας. Τῷ 1772 ἐξελέχθη ὑπὸ τῶν ἐν Ἑνετία Ἑλλήνων παμψηφεὶ μητροπολίτης Φιλαδελφείας, πλὴν δὲν ἐδέχθη τὸ ἀξίωμα ἐκεῖνο, διὰ λόγους εὐκόλως ἐννοουμένους. Τῷ 1779 παραιτηθέντος Εὐγενίου τοῦ Βουλγάρεως τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Σλαβινίου καὶ Χερσῶνος ἀνηγορεύθη ὑπὸ τῆς Ῥωσικῆς Συνόδου ὁ Νικηφόρος, ὅστις μετετέθη ὕστερον εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν Ἀστραχανίου καὶ Σταυροπόλεως.

Ἡ ἀθόρυβος σπουδὴ καὶ μελέτη ὑπῆρξαν πάντοτε αὐτῷ προσφιλέστεραι τῶν πολυκρότων τιμῶν καὶ ἀξιωμάτων καθάπερ ὡς ἀπλοῦς λόγιος δὲν ἔπαυε μοχθῶν ὁ Θεοτόκης ὑπὲρ τοῦ φωτισμοῦ τοῦ ἔθνους, οὕτως ὡς ἀρχιερεὺς δὲν ἀπηνύνησεν ὀρθοτομῶν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Μετὰ παρέλευσεν χρόνου τινος παραιτήσας τὸν ἀρχιεπισκοπικὸν θρόνον μετέβη εἰς Μόσχαν, ὅπου διήγαγε μονάζων καὶ συγγράφων μέχρι τοῦ ἐν ἔτει 1800 ἐπελθόντος θανάτου αὐτοῦ.

Ὁ Θεοτόκης ἐγένετο εἰς τῶν πολυμαθεστέρων καὶ φιλοπόνων συγγραφέων τοῦ ΙΗ' αἰῶνος, πρόμαχος τῆς ὀρθοδοξίας, ζηλωτῆς τῆς παιδείας ἑνθερμος, ἐπίσημον καταλαβὼν θέσιν ἐν τῇ νεοελληνικῇ φιλολο-